

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromszoros petitsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

Karácsony előtt.

Az üdvöt hozó isteni szeretet ünnepe közeleg. Azé a szereteté, mely az emberek boldogságából építi fel örömeinek hajlékait. Egy égő szív, melynek lángjait az embereket boldogító irgalom táplálja, egy isteni szív, mely a világ üdvösségén nyugtatja meg hevülésének szent érzeit: ez a karácsony misztériumának őseredete.

Nem volt boldog az ember a megváltás előtt, azért az Isten szívének is nem volt nyugalma. Küzdött, az igazság és irgalom harcát vívta négyezer esztendőn át, hogy szeretetével behálózva az embert, őt az örök boldogság és a földi megelégedés révébe vezesse.

Egy utolsó, óriási erőművelettel végre célt ért. A földön megjelenő, az embereket személyesen oktató és vezető Isten végre lerakhatta az üdvösség alapköveit, megtanítván az embert a földi élet becsülésére és az örök élet keresésére.

Ezen a kettőn fordul meg minden. Egyes emberek épp úgy, mint családok és nemzetek csak úgy élhetnek békében és boldogságban, ha megtanulták a földi életet helyesen értékelni, becsülni és ha elsajátították azt a nagy művészetet, mely abban áll, hogy életsajkákat szirtek

és zátonyok között biztos kézzel, az örök üdvösség kikötőjébe beterejlük.

Hogy mi a földi élet, mire való, hova céloz, mikép kell azt berendezni, Krisztus előtt ki tudta megmondani? Megkérdezték Aristotelest, a ki azt mondta: El van végezve, hogy a földön kevesen uralkodjanak, a többiek mindnyájan ezen kevesekért élnek. Megkérdezték Platót, Senecát, az egyik a bölcseletről, a másik a római polgároknak tulajdonított minden előkelőséget, nemességet és minden jogosultságot az uralomra.

Az emberek megpróbálták követni e tanokat, de kudarcot vallottak velök. A kevesek uralma alatt senki sem volt boldog. Nem a többség, mely szolgátságban és nyomorban sánylődött, nem az uralkodó kisebbség, mely uralmának elvesztésétől remegett. A bölcselek és a római polgárok világhuralma alatt is senki sem érezte magát boldognak. Egyiptomban és Görögországban a hol a bölcsek uralkodtak, az uralom féltelensége megromtatta az uralkodó kasztokat, a népet pedig a jogokból való kizárás, szomorú elhagyatottságba süllyesztette. Rómában a büszke patriciusokat megfullasztotta az érzéki jólét túltengése, a népet pedig forradalmakba kergette a rabszolgaság és nélkülözés keserősége.

Megkérdezték azután a testté lett és mi köztünk lakozó Igét, Krisztust, a ki ezeket mondotta: A földi élet senki számára nem paradicsom, és senki számára nem pokol. Könyök nélkül itt senki sem élhet, de örömtelen életre sincsen kárhoztatva senki sem. Mindnyájan nem lehettek urak, de egyiteknek sem szabad rabszolganak lennie. Mindnyájan nem lehettek gazdagok, de a nyomortól senkinek sem szabad elpusztulnia. A gazdagok boldogok, ha irgalmasságot cselekesznek, a szegények boldogok, ha békeességgel tűnnek. A gazdag vagyona a szegénynek életforrása, a szegény szüksége a gazdag emberségének gyakorló tere.

Kereszteteket vegyétek a vállatokra, hogy megtarthassátok az egyensúlyt azon az ösvényen, mely az élet mélységei felett vezet el. A ki eldobja magától a keresztjét, az lebukik a szűk ösvényről és vagy elnyeli őt az élvezetek örvénye, vagy eltemeti a csapások tömege. Tagadjátok meg magatokat, mindent nem érhetek el, minden nem használ nektek. Sokan vagytok, azért sokfélék az élet javai és munkakörei. Nincs olyan ember, a ki minden jót kiélvezhetne és minden munkára ráteremne. Elégedjétek meg azzal a körrel, melybe titeket az Isten behelyezett.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A tiz esztendőből.

Tíz évvel ezelőtt, nagy karácsony napján jelent meg a „Nyitramegyei Szemle” első száma. Viharos decennium! Mozgalmas mult van összeszorítva ezen tiz esztendőben. Ha dísekedni akarnánk, elég okunk volna rámutatni az eredményekre, melyek lapunk nyomában keletkeztek. Olvasó közönségünk a tanu reá, hogy a magunk személyét soha előterbe nem toltuk. Helyzetünket kiaknázni soha nem törekedtünk. Pedig lehetett volna alkalom reá. Azt még a legádázabb ellenségeink sem vetették szemünkre egyszer sem.

Ha nem látnám a saját szememmel, hát soha sem hinném, hogy hogyan készül, hogyan tartható fen a „Nyitram. Szemle.”

Lapunk egy barátja utazik Budapestre és Érsekújvárott találkozik a vasúti kocsiban egy szenici emberrel, utazás közben unalomból beszélgetnek mindenfelét, nevezetesen szenici dolgokról. Mikor a mi jó barátunk Budapestre érkezik, fáradtan, úgy a hogy van, leül a Pannoniában az íróasztalhoz és egy szellemes szenici levelet ereszt meg a „Szemle” az ottani

dolgokról, melyoen találó ötletekkel fűszerezve, adja elő a legújabb szenici politikai és társadalmi viszonyokat. A Pannónia etkező termében a vacsoránál véletlenül meglát egy holicisi ismerőst. Szervusz pajtas! Hát te mit csinálsz itt? — „Egy sürgetni való ügyem van a miniszteriumnál. „Hát Holicison mi ujság? Semmi különös, vagy ez és ez. S nevezett barátunk meg ugyanazon éjjeli vonattal elutazik Beregszászra, s mihielyt reggel megérkezik, Beregszászból, úgy álmosan a hogy van, egy másik levelet ír Holicról, melyet express felad, hogy még idejekorán érkezék szombaton. Találó aperçue-kkel fűszerezve és eles szemével minden holicisi eseményt felölve, úgy hogy igazi holicisi levelezőnk elképedve kérdi, hogy ki írta azt a pompás cikket? Hiszen sok abból rá nézve is ujság volt s hozzá mind az utolsó szálíg igaz is.

És ki ez? Minő viszonzószolgálatot kap a Szemlétől? Semminőt. Még csak a nevét sem írhatjuk ki köszönetül.

Igy szerkesztődik a „Nyitramegyei Szemle” csupa lelkesedésből.

Persze nem mindenkor így, de néha így is. Szellemes munkatársunk önzetlen fáradozása önt belénk erőt, mikor már néha-néha csüggednénk.

Dr. Dudek János a megmondhatója, ki nyolc évig vett részt a szerkesztés nehéz munkájában,

hogy az eszmelek iránti lelkesedés adta neki is az erőt. Mikor heti 20 órája mellett, tanári vizsgára készült, s a fáradt idegeket nem sával zökkenette helyre, hanem odaállt a piszkos szedőszekrény elé és irt vagy korigált 3—4, néha 6 óra hosszat egy nap, ahogy kellett. Néha tovább is. Míg más szórakozott a kath. körben, vagy a színházban, neki ott volt a pihenése a zakatoló masina mellett úgy, hogy nem egyszer az napi vacsoráját is csak másnap este ette meg. Miért? Csupa lelkesedésből. A szabadságért: mert szabad volt neki írnia, amit akart. Nem áldozott a lapra senki semmit, nem is korlátozta azt senki. csak az egyház hit és erkölestana.

Másik kollegánkról, a laphoz való viszonyánál fogva ez időszerint nem emlékezhünk meg szerénysége megsértése nélkül. Arról most kötelességünk hallgatni.

E tiz év alatt öt sajtóper volt a lap ellen folyamatban, egy tárgyalásra került s a vádlott — Mérey Lajos vállalta el a felelősséget — fényes felmentésével végződött 900 és egynehány koronára ítélték el a panaszos felet. A többi sajtóper visszavonva lön, vagy még folyamatban van.

De ez öt sajtópernek, büszkén mondhatjuk, egyszer sem képezte tárgyát oly cikk, mely a szerkesztőségben nyerte eredetét. Mindig kül

A világ azután próbát tett ezekkel a tanokkal és a próba fenségesen sikerült. Családok és egy-egy szebb korszakban államok rendezkedtek be a názárethi Jézus evangéliuma alapján, és azokban a családokban szeretet uralkodott és uralkodik, egyetértés, békeség, meglegedés honolt. A családi élet melege, jósága kiterjeszkedett a szolgálókra is, az úr az ő atyjok, tanácsadójuk, anyagi és szellemi jólétüknek gondozója volt. Az uralom az ilyen családban nem szül zsarnokságot, hanem szeretetet, és az alárendeltség nem szül elégedetlenséget, hanem hűséget és engedelmességet.

Ha azután az ilyen családokból társadalom és állam keletkezik, abban nincsenek gögös kényurak, nincsenek elnyomottak, nyomorgók, de forradalmárok sem. Az evangélium alapján felépült család, a legtökéletesebb intézmény, mely csak létezhet emberek között, és ugyanilyen intézménynyé lesz az állam is, ha a krisztusi tanok szent alapjaira fekteti szervezetét.

Önmegtágadás és lemondás kell ehhez mindenképen. De éppen azért az, aki az embereket a földi életnek boldogságot szülő berendezésére megtanította, egyúttal megnyitotta a kiapadhatatlan forrást, melyből az önmegtágadás és lemondásra serkentő erő szivárog.

Emberek, a kik a földi élet küzdelmes pályáin jártok, nem azért hordoztatok a kereszteteket, hogy azt a sír szélén letéve, fáradtságos életetek véget érjen a kimulás keserveivel. A Bethlemben született Jézus nem azért élt és lakott köztetek, hogy megmutassa nektek a sírhoz vezető utat. Meghalni tudtatok úgy is. De élni nem tudtatok. Azért, midőn ő titeket az élet tudományára megoktatott, azt akarta, hogy éljete boldogan a síron túl. Kereszteteket át kell vinnetek az örökkévalóságba, hogy az ott lelkeitek életfájává kiviruljon.

Ez a megváltott ember reménye,

vagy vidéki munkatársak cikke képezte a bogot, melybe beleakadtak. A szerkesztőség bátran ugyan, néha tán élesebben is, de mindig szem előtt tartotta a magánbecsületet, az egyéni integritást ugyanarra, hogy politikai ellenfeleink legnagyobb részével társadalmi téren mai napig is a legjobb lábon állunk, sokaknak barátságával dicsekedhetünk.

Büszkén mondhatjuk, hogy tudva nem mondtunk valótian soha senkiről. Aki tiz esztendőig folyton beszél, mesél, hogy néha elszólja magát, de még akkor is legalább a szubjektív igazságot nem tagadhatja el tőlünk senki sem.

Rágalmaztak, ócsároltak azelőtt éveken át hétről-hetere, újabb időben napról-napra: de hasonlitsa bárki össze a polemikát — ha egyáltalában válaszoltunk — s fogja látni a különbséget köztünk. Ellenségeink olyan vakmerők voltak, hogy szemünkre hányták, hogy Bubits püspököt is megtámadtuk ismeretes leveléért a nemzetiségi ügyben. Pedig Bubitsról és leveléről egy árva betű sem jelent meg a lapunkban soha. Ez az ő fegyverük, mi ilyenekre nem is reflektálunk.

A támadásokkal nem törődünk. — Évekkel ezelőtt e sorok írója, egy Magyarországon alkotandó kath. vállalat céljából kiküldetésbe ment Ensbe dr. Windthorst Lajoshoz, a németországi

mely a rág-e földi lét utait tapossuk, sugárzó fényvel hinti be a földön túli lét irányait. Adassék dicsőség a magasságbelinek, a ki az ő egyszülött Fia által az örökkévalóság irányait megmutatta, az önmegtágadás és lemondásra serkentő erő forrását megnyitotta.

Gloria in excelsis Deo!

Szobrot Czuczor Gergelynek!

Az irodalomtörténetben Nyitra megyét is emlegetjük. Az első biblia-fordítások közül Báthori László, a Mátyás-korabeli pálos szerzetes magyar bibliaja Felső-Elefánthoz van kötve; a kodexek sorában az érsekújvári kodex a híres Katalin-legendával, a nálunk, Nyitrán, talált Ehrenfeld-kodex a sz. Ferenc-legendával régi irodalmunk kiváló nyelvémlékei. A XVI. század Komjáthi Benedek sz. Pál leveleinek magyar átdolgozásával az itt szomszédságunkban fekvő Komjátot örökölte meg az irodalomtörténetben. A megújulás korában mienk volt a Szokolcán élt gr. Gvadányi József, a híres peleskei notárius szerzője (1790) s mienk a nemzeti ébredés korának egyik nagy romantikusa, Vörösmarty barátja, az andódi születésű Czuczor Gergely.

Pázmány Péter, a magyar próza megalapítója, gráci tanár korában többször vakációzott Nyitrán gr. Forgách Ferenc püspöknél s első magyar vitairatát Magyar István ellen Forgách radonai nyaralójában írta (1603). Gróf Haller László, a Telemach első magyar fordítója, Nyitrán járt iskolába. Barsay Ábrahám, a testőrírő, később mint tiszt Nyitrán állomásozott (1773). Ányos Pál pálos, mint elefánthi lakos nyögött „a halovány holdhoz”. Dugonics András piarista, az „Etelka” írója, Nyitrán tanított (1770), stb.

Hát bizony elégszer emlegetjük Nyitrát a magyar irodalomtörténetben.

Ma, midőn a nemzet ügy egészében, mint az egyes megyék is nagyjaik emlékét felelevenítik s midőn most legutóbb is Kolozsvár a saját szülöttének, Mátyás királynak, Nyiregyháza Besenyőinek, Zilah Wesselényinek, Eger Dobónak emel szobrot, hogy a nagyok megújított példájával egyrészt elevebbé tegye a nemzeti közérzületet, másrészt, hogy azokat a jövő nemzedék nevelőivé, lelkesítőivé avassa: midőn — mondom — ma mindenfelé áldoznak nagyjaik emlékének, nekünk nyitraiaknak is jó volna hasonló nemes gondolatra felelmelnünk.

centrumpárt nagyevű vezéréhez. A híres kath. államférfiú akkor körülbelül ezeket mondotta: „Senkit sem gyáldáltak az egyház ellenségei annyit, mint engem. Én pszichológusait nevetem. Minél jobban dühöngenek, annál inkább megvagyok győződve, hogy jól végzem dolgomat. Ellenben, ha megdicsérnek, akkor az nap este szigorú lelkiismeretvizsgálat tartok ömagammal, hogy mit vehettem kötelességeim ellen, micsoda botlásokkal szolgálhattam rá dicséretökre.”

Mikor a mi katonánk védekezik kitartóan, azt mondjuk, hogy védelme hős, ha az ellenség teszi ugyanazt, akkor a védelem — makacs.

Végül egy kis mulatságos intermezzót a sok közül, mely ha nem is egészen így, de körülbelül így történhetett.

Az 1894-iki nagy tél sok elemi csapással sújtotta az országot. Erdélyben, Marmarosban még a farkasok is lebecsátkoztak a hegyekből. Behatoltak az istállóba sőt megtámadták a magános utasokat, itt-ott szét is téptek valakit.

Milyen „boldog” az az újságíró, aki ilyenekről referálhat!

Nálunk éppen akkor négy napig elakadt a vonatközlekedés, sem levelek sem posta nem érkezett a szerkesztőségbe. A helyi újdondász kétségbeesve jött nap-nap után hozzánk, hogy nincs

Nekünk is van multunk, nekünk is vannak dicső férfaink, a kikről nemcsak magukért, de magunkért, jelenünkért is üdvös volna már egyszer megemlékezni. Hiszen éppen napjainkban, a mi megyénkben, az egységes magyar állami eszméről bizonyosságot tenni, azt egy igaz magyar férfiú s a mi szülöttünk szobrának felállításával a megye összes fiainak hirdetni olyan szükséges volna, mint a mindennapi kenyér. Mert sivar, kozmopolitikus ez a mi közéletünk, magasabb eszmék híján, hozzá még megtépve az áldatlan politika s a még ennél is rosszabb nemzetiségi mozgolódások által.

Fordítsunk ezen, emeljük fel magasabbra szemünket, állítsunk szobrot Czuczor Gergelynek és pedig itt a megye középpontjában, Nyitrán. Akit az irodalomtörténet büszkén emleget; aki Vörösmarty társaságában kis eposzaival a Széchenyi-korszaknak egyik lelkes mozgatója volt; aki népies dalaival Petőfinék előzője volt; aki a szabadságért Kufsteinban viselte a rabláncot; azt mi nyitraiak, mint a hazaszeretet és a szabadság példaképét tiszteljük meg szoborral, hadd hirdesse nekünk ő, a mi vérünk, hogyan kell szeretni a hazát s hogyan kell hozzá hűnek lenni mind halálig.

Mikor Nyitrán járt gimnáziumba, tanuló-társai „uher”-nek hívták; hát bizony szükségünk volna most is rá, hogy szerte a vármegyében hirdesse a magyarságot, éleszsze azt a most meggyengült érzelmet, mely egygyé képes forrasztani a haza összes fiait s minket is a személyes torzsalkodásoknál magasabb feladatokra képesítene.

Közel két évtizede megindult ilyen szobor-állítási mozgalom Érsekújvárt, de máig sem vezetett eredményre. Részemről igen célszerűnek gondolnám azt a szobrot Nyitrán, pl. a Kossuth-téren felállítani, először, mert ez a megye középpontja, a székhely; másodsor, mert jobbra városunk intézeteiben nevelkedik a megye mindkét nemű tanuló-ifjúsága, melynek szeméi elé Czuczort állítani, valódi hazafias gondolat volna.

Nem hinném, hogy közéletünk vezető férfiai között nem találkoznék, aki teljes odaadással fel ne karolná ezt az eszmét. A megye ügybuzgó főispánja, a Fmke vezetősége s más kulturális tényezők éppen annak az eszmének állnak szolgálatában, melyet ez a szobor képviselni volna hivatva: ők vehetnék kezükbe az ügyet.

Nyitra megye még semmit ilyet nem alkotott; s régió jó hírebből is teljesen kiesett az ország előtt. Jobb híreert, de közállapotainak némi jobbrafordulataért is tartoznak végre ömagának

semmi hír, még a varju sem károg a levegőben.

— Nem tud valami híres betörést a városban? — kérdé a szerkesztő. — Lássá, az amerikai újdondász az sokkal elemesebb, mint maga. Ha nincs betörés, hát ő maga tör be valahol, csak hogy lapjának szenzációs hírekkel szolgálhasson — Törjön be maga valahova, incselkedek vele a szerkesztő. Vagy valami farkas kalandról nem hallani semmit a vidéken?

— Farkas kaland? — kérdé az újdondász, egyet sodorva jégesapos bajuszán. Jó lesz az, hogy a farkasok megettek egy kéményseprőt, s nem hagytak belőle mást, csak a papucsot meg a lért, mely nagyon kemény volt, melyet nem bírtak megrágni?

— Ah! az már régi, azt már a közönség sen birja megrágni. Valami új farkaskaland kellene.

— Ujat! Jó, hozok ujat, mondá mintegy önmagát feltalálva. S egy óra múlva bekopogtatt a következő hírrel:

Farkasok garázdálkodása. X. községben (s itt megnevezett egy nagy magyar községet a tornóci járásból) e hó 28-án, egy odaváló parasztleányt, midőn a kocsyából hazatérőben volt, nyílt utcán a község közepén megtámadott két farkas. A megtámadott kétségbeesetten védekezett,

ilyen alkotással; hadd halljanak már egyszer rólunk is valami jót, hazafiasat. Ne maradjanak városunk terei puszták, szóztalanok, mintha multunk sem volna, mintha nem lenne senkink, akire a multból érdemes volna visszaemlékezni.

Emelkedjünk tehát a nagyjaik iránt halás vármegyék sorába s állítsunk szobrot megyénk nagy fiának, Czuczor Gergelynek, a költőnek!

Dr. Dudek János,
felsőbb leányiskolai igazgató.

Mozgalom a szegény nép nyomorának enyhítésére.

A nyitrai keresztény nőegylet legutóbbi tanácsülése elhatározta, hogy a szegényeket a tél folyama alatt lehetőleg nagyobb mérvű segélyezésben fogja részesíteni és a szükséges összeget több mulatság (bál, színelőadás stb.) rendezése által fogja megszerezni. A kenyérgyűjtést karácsony estéjén kezdi meg. E célra az egylet 600 koronát fog fordítani. Az „Országos Vöröskereszt-egylet“ nyitramegyei választmánya szintén elhatározta, hogy néhány száz koronát áldoz a nyomor enyhítésére és elnökségét felhatalmazta, hogy ezen összeget belátása szerint tegye folyóvá. Minthogy ez legfeljebb 6 hétre elég, szükségük lenne a közönség nagyobb fokú érdeklődése és adakozására is. A kiosztást folyó hó 27-én óhajtják megkezdeni, ez okból Thuróczy Tóth Zsuzsanna ö miga felkérte a polgármester urat, hogy az egyesület részére egy alkalmas helyiséget, a mely egyuttal melegebb szobául is szolgálna — rendelkezésére bocsásson s egyszersmind e célra gyűjtést rendezzen, hogy így az együttes működés által a szegények kenyérét legalább március 15-éig biztosítsák.

Ezzel kapcsolatosan írják lapunknak a ker-nőegyletből:

A nyitrai keresztény nőegylet a nyitramegyei nemzeti színházban 1903. évi január hó 24-én hangversenyyel kapcsolatos műkedvelő előadást rendez, a melyen való közreműködésre értesülésünk szerint a főváros művész-világának egy-két tagját sikerült az elnökségnek megnyernie.

Szomorú igazság, hogy ijesztő nagy száma van azoknak városunkban is, a kik még a betevő falatot is nélkülözik; azon szülőknek, a kik a kétségbeesés fájdalomával türik azon kinokat, a melyet a hidegtől, éhségtől elgyötrött gyermekeik-

segítségért kiabált és a vérengző bestiák már már szétszaggatták volna, ha véletlenül egy arra tevedt esendőrőjrat meg nem akadályozza a további vérengzést. A farkasokat nem lötték le, hanem élve elcsukták a község házában, hol másnap kiderült, hogy a vérengző fenevadak nem is a Kárpátokból szakadtak oda, hanem odavalók voltak, t. i. Farkas János és Farkas Pál.

A nevet természetesen csak úgy találomra vetette oda. Ép úgy mondhatta volna, hogy Farkas Napoleon, meg Farkas Hannibal.

A hír, tekintettel arra, hogy négy napja nem kaptunk póstát, elég jónak látszott. Ugy is mindenki tudja, hogy csak időszerű tréfa, a mit az ujságíró megengedhet magának olyankor, mikor négy napig tétlenül vesztegel a vasut.

Egyszerre valami három hét mulva ebéd után, éppen mikor szieszát szokott tartani a szerkesztő, halk kopogás ébreszti fel szenderegéből. Két vidéki atyafi beállit a vágmenti járás fekete öltözetében. Eleinte félénkek, mintha kételkednének, vajjon jó helyen járnak-e? De midőn megnyugtattjuk, már emelkedettebb hangon beszélnek, hogy megbeestelenítettük az ujságban.

A szerkesztő akkorra már el is felejtette a dolgot és sehogy sem tudott visszaemlékezni. Azt gondolta, hogy talán valamely más nyitrai lapban irtak rólok. Talán ott van valami az X községi verekedésről. De egy fel óra mulva ismét visszajötték lapunk egy régebbi számával, melybe a

nek a falatkenyér után vágyódó jajgatása bennük fakaszt.

A társadalom azon része, a mely a nélkülözéseket alig, vagy nem egészen a nyomor sivar, kétségbeesés határáig ismeri, a napi élet zajában nem fordít gondot a mások szenvedésére, de viszont ha figyelme erre terelődik, megdöbben e felett s nincs emberi szív, a mely meg ne lágyuljon, nem lehet kéz, a mely segítséget ne nyujtana éhségtől megkínzott felebarátjának.

Igy kell, hogy legyen s így is lesz! Most, hogy a kereszténység legnagyobb ünnepe előtt állunk, a mikor mindnyájunk szíve a béke, a szeretet után repes, — gondoljunk a szegényekre, az éhséggel küzdőkre, hogy ha majd a karácsony szent ünnepén családunk, szeretteink körében élvezzük a békét, az Isten kegyelméből eredő boldogságot, ne vonuljon fel lelki szemeink elé azon elnyomasztó kép, a melyen a falat száraz kenyér után epedő szegények a gyermekeik éh-fájdalma felett a kétségbeesés könyeit siró anyák számalmas alakjai vannak élethű színekkel megfestve, — ne zavarja családi boldogságunkat saját bíránk intő szava, lelkiismeretünk!

A keresztény nőegylet az e célra felajánlott adományokat közvetlenül is elfogad s erre az egyesület érdemes alelnökét: *Tombor Kornelné úrnőt kérte fel.*

Ujdonságok.

Személyi hírek. Fekete-ardói és nagy-tarnai Meyer Guidó tábornok, a ki jelenleg Szegeden állomásozik — betegség okából szolgálata alól felmentetett. Meyer tábornok nem régen távozott városunkból, a hol éveken át a helybeli 74. dandár parancsnoka volt. Ószinte szívből kívánjuk mielőbbi felgyógyulását.

Névváltoztatás. A belügyminiszter megengedte, hogy Gisser Ágoston nyitrai tornatanító és vivőmester családi nevét „Gesztli“-re, kiskoru Spindelhuber Sándor érsekújvári lakos „Dezső“-re és Hirschel Ignác m. kir. 6. számú honvédszáz ezredbeli számvevőnek úgy saját, mint kiskoru Dezső és Hona nevű gyermekei „Horvát“-ra változtassák.

A kath. kör felolvasásai. Nagyszámú hallgatóság előtt folyt le mult vasárnap Konrad Ferenc gimn. tanár úrnak a sajtóról tartott felolvasása. Vázolta a betű nagy hatalmát, de egyuttal káros voltát is, ha vele visszaélnék,

kérdéses „Farkas-kaland“ volt leírva s most még zajosabbak voltak, s kijelentették, hogy ők Farkas János és Farkas Pál X községből. (A község nevének nem írom ki, nehogy újra magamra haragítsam őket).

— Thyú, az áldóját! Ez ugyan fura história! — gondolám magamban. A két Farkas helyett most két igazi farkast láttam volna szívesebben környezetemben. Hogy a kakuk rugja meg azt a riportert. Mért kellett annak a tett színhelyt éppen X-be tennie. Nem mondhatta volna, hogy Darázsia vagy Handlován esett meg a dolog. De akkor jutott eszembe, hogy akkor nem farkast, hanem Vlesek-et, vagy Wolfot kellett volna mondania, ő pedig szójátékában igazi farkasokra éhezett.

Különösen Farkas Pál volt felháborodva, hogy ő most jegyben jár Szabó Katicával és a mátkája hallani sem akar róla, mióta a jövődöbelje az ujságba került. Szegény, szentül hiszi, hogy úgy is van, hiába esküdözött a Pali is, meg a bíró is, hogy nem volt elzárva.

Megmagyaráztam, hogy az egész csak tréfa, pusztá szójáték, s ha a riportert ott van, oda dobom őt áldozatul, de nem lévén ott, egy szivarral, meg egy kupica édes likőrrel lehütöttem a dühöngő Farkasokat, szentül megígérvén, hogy a jövő számban helyre hozom a csorbát. S lett is fogantatja, mert a Szabó Katicát azóta Farkas Katának hívják. X.

Élethől mérített példákkaletelte azt a mérhetetlen erkölcsi romlást, melyet az ujságoknak bünkrónikái kivált a serdülő ifjúságnál és a kevésbé műveltek sorában előidéznek. S teszik ezt az által, hogy nem a való életet festik, hanem a bünök szennyjét tárják fel, a bűnt dícsöítik, s mivel ez behízeglő alakban történik, a rossz példa vonzó hatalmával sokakat rosszra csábítanak. A hallgatóság élénk figyelemmel kísérte érdekes szavait, s zajos tapsokkal adott neki mindenben igazat. Hozzájárult az estély sikeréhez a dalárda nagy precizitással előadott éneke és a vonós négyes, melyet valódi művészettel adtak elő Dusinszky, Filberger, Misz és Stettka urak. Ma Cserenyey István segédlelkész úr fog a nyitrai egyesületekről felolvasni a zeneegylet közreműködése mellett.

Szabadságolás. A vármegyeyi alispán privigye vidéki törv. útmestert 200 korona segélyben részesítette és neki f. hó 20-tól számítva hat heti szabadságidőt engedélyezett. Szabadságidejének tartamára az útmesteri teendők ellásával Zachár János privigyei útmester bízott meg.

Nyugdíjaztatások. A vármegyey nyugdíjintézeti választmányának f. évi december hó 18-án tartott ülésében dr. Pákh Miklós vágsellyei járási orvos 27 szolgálati évnek betudásával évi 888 korona, Boróczy Károly központi II-od osztályú írnök 27 évi szolgálati idő után évi 851 korona, Knotek Lőrincz megyeyi központi I. oszt. hivatalosolga 27 évi szolgálati idő beszámításával évi 503 kor. 20 fillér nyugdíjösszegnek élvezetével nyugdíjaztattak. Mozsáry József volt megyeyi irodáigazgató özvegye pedig férjének 26 évi szolgálati idejének beszámításával évi 720 korona özvegyi segélyben részesítettetett.

Leó-ünnepély. A nyitrai kath. Legényegyesület f. hó 28-án karácsonyt követő vasárnapon d. u. 5 órakor Ó szentsége XIII. Leó negyedszázados pápaságának jubileuma alkalmából ünnepélyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget ez uton is meghívja az elnökség.

Községjegyzői nyugdíjügy. A községi és körjegyzői nyugdíjintézeti választmány f. hó 17-én tartott ülésében Ilvay Károly segédjegyzőt, jelenlegi alszámvevőt a községjegyzői intézmény kebeléből törölte és a jegyzői nyugdíjalappal szemben fenálló 755 kor., filléryi járuléktartozását leiratni rendelte.

Rendkívüli közgyűlés. Nyitrávármegyey törvényhatósági bizottsága f. hó 19-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyet több halaszthatatlan folyó ügynek az elintézése tett szükségessé.

A bizottsági tagok csak nagyon gyér számmal jelentek meg a közgyűlésen, melynek az volt az egyedül kidomborodó nevezetessége, hogy a „béke jegyében“ folyt le. Ezt mi természetesen csak afféle nevezetességek tartjuk, melyet a korhűség szempontjából fel kell jegyeznünk. A közéletre nézve a szabadelvű bekekötést és az abból folyó jelenségeket teljesen értéktelen dolgoknak tartjuk, mert tisztán látjuk már most is a személyes érdekellentéteknek azt a merevséget, melyből újabb összeütközéseknek kell támadniok.

A porond előterében most a bánfyanusok nyargalásznak. A főispán emelte őket a nyeregre, sietve akarván ilykép tapaszt ragasztani a sebekre, melyeket az ősi közgyűlésen mért hatalmas vágások ejtettek rajtuk. Dr. Janits Imre újra alelnöke lett a szabadelvű pártkörnek, s megengesztelődésének jeleül megjelent a közgyűlésen, Vietorisz és dr. Szűlyovszky társaival egyetemben. Dr. Szűlyovszkyt a főispán elnöki jogánál fogva az igazoló választmányba kinevezte, hasonló kitüntetés érte Pongrácz Kálmán községjegyzőt, egyiket a bánfyanusok vezérembereinek. Mind a ketten eddig is tagjai voltak az igazoló választmányának, de hogy most ki nem potyantak, az már a békeakció eredménye.

Dr. Lakits István és Magyar Miklós, szintén oszloposai annak a gardának, mely nem akart meghalni, ugyancsak a főispán kandidációjára az igazgató választmányba újra bevalasztattak.

A liberális kibékülésnek ezen tünetei teszik emlékeztetéssé a rendkívüli közgyűlést, melyről még a következőket jegyezzük fel.

A közigazgatási bizottságba 1903—904. terjedő érvénynyel bevalasztattak Baeskdý Károly, Czeizel Gábor, Emödy József, br. Steiger Albert, Szűlyovszky Gusztáv. Az igazgató választmány tagjai lettek választás útján Czeizel Gábor, Árpásy Imre, dr. Lakits István, Magyar Miklós, Merkauder Ede; elnöki kijelöléssel: Kochanovszky László, Pongrácz Kálmán, dr. Szűlyovszky Dezső. A vá-

lasztmány elnökül a főispán Bohunka Gézáé nevezte ki.

A vármegye pénztárainak állami kezelésbe való átadásához a közgyűlés Kátvaszer István és Mayer Károly bizottsági tagokat küldötte ki; a vármegyei egyenes adófelszámolási bizottságban megüresedett egy tagsági helyet pedig Kochanovszky László tv. hatósági bizottsági taggal töltötte be.

Ezután a főispán újra a bébe oltarán áldozva, tiszti főügyési helyettesnek dr. Janits Imrét ajánlotta, kit a közgyűlés egyhangulag megválasztott. Mondanunk sem kell, hogy a liberálisok lelkesen megjelenezték. Azt azonban már nem tudjuk, a lelkesedést a tékozló fiú megtérése feletti öröm váltotta-e ki belőlük, vagy az az obligatorius hódolat, melyvel minden kormánypárti lélek a főispáni kandidációnak tartozik? — A vármegyei és arvapénzek elhelyezésére kijelölendő pénzügyintézetek tárgyában a közgyűlés az eddigi gyakorlat alapján határozott, Mérey Lajos azonban felhívta az alispán figyelmét a nyitrai hitelszövetkezetre, mely a vármegyei pénzek kamatoztatására teljes joggal igényt tarthat. Kérte ennél fogva az alispánt, hogy igyekezzen magának bizonyosságot szerezni a hitelszövetkezet garanciát nyújtó vagyoni helyzetéről.

A közigazgatás egyszerűsítésével összefüggő intézkedésekből kiemeljük, hogy a közgyűlés határozata szerint a vármegyei hivatalos lap a jövő évi április hó 1-én indul meg. Előfizetési ára 8 korona lksz. A városok és községek kötelesek lesznek a lapot járattatni. A tisztviselők hivatalból kapják meg. A lapot szerkesztő aljegyző tiszteletdíja 600 koronában állapítottatott meg.

Lopassó, Vittenec és Sterusz községek felszólalását az erdészeti albizottság határozata ellen, Boros Marcel indítványára a közgyűlés véleményezés végett a mezőgazdasági bizottsághoz utasította. A nyitrai széptő-egyesületnek a közgyűlés 100 korona segélyt szavazott meg, ugyanannyit az izr. nőegyletnek.

A tárgysorozat kimerítése után a főispán a bizottsági tagoknak boldog ünnepeket kívánva a közgyűlést berekesztette.

Nyitraegyházmegyei hír. Pápai Endre pruzsinai plebános, a vallásalap kezurasághoz tartozó s neki adományozott kolosi plebáni javadalomról lemondván, továbbra is Pruzsinai hagyott.

A karácsonyi isteni tisztelet sorrendje a püspöki székesegyházban 24-én éjféli mise; 25-én csütörtökön, karácsony napján délelőtt 9 órakor szentbeszéd s utána ünnepélyes nagy mise, ez utóbbit püspök úr ő méltósága tartja, délután 3 órakor vecsernye; 26-án szent István napján d. e. 9 órakor szent beszéd s utána nagy mise, délután 3 órakor vecsernye; 31-én Szilveszter napján délután 3/4 órakor ünnepélyes hálaadó isteni tisztelet; január 1-én, új év napján d. e. 9 órakor szentbeszéd s utána ünnepélyes nagy mise, melyet püspök úr ő méltósága végez.

Ujévi üdvözlések megváltása. Metzger Ede és családja 2 kor., Bohunka Géza 2 kor., Huszár István 2 kor., Morton József 2 kor., melyekért a szegények nevében köszönetet mond a nyitrai és vidéki szegénysegélyző keresztény nőegylet.

A nyitra-városi szegény tanulóknak felruházására folytatódag adakoztak a következők: Pelcsárszky Ananiás 2 k., Ochaba Pál 3 k., Cserenyey István 2 k., Seeber Vince 4 k., Toifel József 4 k., gróf Forgách Károly 20 k., Blundel Uzsovics Ludovika 20 k., Thuróczy Vilmos 10 k., Szmda Kálmán 5 k., Batthyányi Vilmos gróf 20 k., Nyitrai Keresk. és Hitelintézet 20 k., Pollák Izidor 2 k., Babohty Márton 2 k., Babohty Olivér, Margit és Olga 3 k., Nyitrai Népbank 30 k., Freiszberger Viktor 2 k., Kovács József 4 k., Gábel Gizella gyűjtő-ívén 73 k., Vágner József 30 k., Engl József és neje 20 k., Venczell Ferenc 20 k. és 2 drb #., Kubicza Hermin 6 k., Novák Teréz 2 k., Novák Irén 2 k., özv. Szmeosányi Károlyné 10 k., Kondor István 4 k., Pistvánzky Ferenc II. b) o. t. gy. i. 18 k., Kleyer István II. b) o. t. gy. i. 57 k., Geréz István II. b) o. t. gy. i. 57 k., Dobrolovszky József II. b) o. t. gy. i. 2 k., Rolfesz Bernát II. b) o. t. gy. i. 10 k., Spisák István II. b) o. t. gy. i. 55 k., Kovács István II. b) o. t. gy. i. 1654 k., Kiss Miklós II. b) o. t. gy. i. 61 k., Pintér Ferenc II. b) o. t. gy. i. 072 k., Neugebauer Dezső IV. o. t. gy. i. 47 k., Hronig Pál I. a) o. t. gy. i. 6 k., Palyi Elemér I. a) o. t. gy. i. 35 k., Salamon Irén I. a) o. t. gy. i. 152 k., Bokross László IV. o. t. gy. i. 13 k., Balala Vilmos IV. o. t. gy. i. 27 k., Péntek István IV. o. t. gy. i. 934 k., Arnold Sándor I. a) o. t. gy. i. 44 k., Belák Emil I. a) o. t. gy. i. 54 k., Held Vilmos II. a) o. t. gy. i. 212 k., Romhányi Árpád III. o. t. gy. i. 46 k., Aujeszky Jenő IV. o. t. gy. i. 55 k., Rác Imre I. a) o. t. gy. i. 68 k. Tomek Géza V. o. t. gy. i. 16 k., Remes Vince IV. o. t. gy. i. 17 k., Rapsza Endre IV. o. t. gy. i. 65 k., Piroška Ferenc V. o. t. gy. i. 42 k.

Karácsonyfa-ünnepély Nyitra-Ujlakon. F. hó 17-én remek szép karácsonyfát állítottatott fel az ujlaki óvodás gyermekeknek a falu ismert jótékonyágú ifju urnője, gr. Eszterházy Jánosné szül. Tarnowska Mária grófnő. A nemes lelkű urnő elsősorban meleg ruhanemével lepte meg a gyermekeket, de amellet játékszerekről és edessegekről sem feledkezett meg, melyeket önmaga osztott ki a apróságok közt. Az ártatlan öröm és boldogság, mely a gyermekek arcáról lesugárzott, gazdag jutalmát kepezte Eszterházy grófnő hosszú fáradozásának és pazar aldozat-készségének.

Egy szerkesztő, akit nyomoznak. Markhot Gyula alispán a következő levelet intézte a nyitrai rendőrkapitányhoz:

A „Nyitrai Ellendör“ lapkiadó vállalatnak a szerkesztőségben történt változásra vonatkozó bejelentvényét azon felhívással adom ki, hogy szerezzen pontos meggyőződést arról, tényleg szerkesztő-e a szerkesztőül bejelentett dr. Kiss Gereben, a kinek nevében a bejelentés iratott és aláíratott; maga a bejelentés az ő cselekménye-e, mert az írás e lap részéről előzőleg tett bejelentésekkel ugyanazonos, míg az új szerkesztőként szereplő egyen kitérre nézve semmi biztos adat nincsen. Jelentését a kiadvány visszatérjesztésével sürgősen mutassa be. Nyitra, 1902. december hó 5-én.

Markhot, s. k. alispán.

Az első hó. Nálunk Nyitra voltaképen még nem is havazott egész december hó 17-éig. Vékony kis retteg ellepte ugyan a földet, mely 17—18° fok Reamur alatt esontkeményre fagyott egy teljes hónapig át, de az nem volt nevezhető hónak. Inkább csak apró zuzmára szilánkok, melyek észrevétlenül bocsátkoztak a földre. Igazi hóföregtetünk szerdán támadt, mely apró, lisztszerű havat szitált a városra. A járóképek fekete galijára coboly-fehér prémet varrt a föregteteg, a házak tetejéről a kavargó szél gondosan lesikálta a lerakódott zuzmarát és szeszélyes kupacokat hordott össze a lesöpört járdán. A fák bolyhos ágait megrázta és leverte a rájuk rakódott „tél költészetét“ úgy, hogy most megint csak oly eszapok, puszták, mint mikor lombjaikat lehullatták. Az országuton egy helyütt szeszélyes alkotású hógarmadak emelkednek, másutt simára van kisikálva a kerekék nyoma, úgy hogy nagy havunk mellett is felette döcögős a szán. Péntek és szombat óta azonban megenyhült az idő, az utak lueskosak s aradástól lehet tartani.

Szenic és Sasvár vidékén a mult napokon, december 8—9-én volt a községi képviselő-testületi tagok választása. A választás vezetésére ki volt küldve Markovics, szeniczi alszolgabíró, a szép emlékü Markovicsnak, volt nyitrai kanonoknak unokája. Szép reményeket fűztünk hozzá, de úgy látszik jó iskolába jár Szale úr tanítványa. A mint Stepanóra jött, a jegyző felolvasta neki a liberálisok bizalmi férfait. A néppártiakat egyszerűen kiutasították az irodából és azután következett a sáfarkodás; a mi igazán bosszantó, hogy a tisztviselők mily önkényűleg és brutálisan tiporják a törvényt.

Valasek képviselő a vádlottak padján. Városunkban nem csekély érdeklődést kelt az a politikai per, mely e héten már öt nap óta folyik a nyitrai törvénytörvényeknél. A vádlott Valasek János nemzetiségi képviselő. A vad alapját képezi Valaseknek azon beszéde, melyet Krakovában mondott 1901. év szept. 22-én, mint képviselőjelölt, a mikor — a vad szerint — azt mondotta, hogy a magyarok menjenek vissza Ázsiába, és legyen minden úgy, mint ezer év előtt volt. — Érdekes, hogy ez ügyben a Kúria már egyszer ítélt és a vádlottat felmentette. A választás után ugyanis a verbói kerület képviselőjének mandátumát megtámadták ugyancsak a fentemlített kifejezések miatt, de a Kúria a terhelő tanúk vallomását nem találta elég súlyosnak és Valaseket esküre bocsátotta, a ki eskü alatt erősítette, hogy az inkriminált kifejezéseket nem mondotta. Most, mint egyik tudósítók jelenti, újabb tanúk merültek fel, a kiknek terhelő vallomása alapján Valasek ismét pörbe került. A pörben Mazóly Antal kir. táblai bíró szerepel, mint elnök, bírák Miklóssy Arthur és dr. Ujfaluassy Bela, jegyző Chmelovszky József, vádló Chudovszky Géza és védő Szecsy Ferenc ügyvéd. A vádlott egy megtört ember, inkább szanakozást kelt a nézőben, mintsem valami nemzetiségi agitátorét. A tárgyalásról, melyet az elnök legnagyobb tapintattal vezet, azt a benyomást közlik velünk,

hogy a vádló minden mentő tanunak megesketését mellőzni kéri. A tárgyalásra mintegy ötven tauu van megidévez, kiknek kihallgatása az egész hetet vette igénybe. A vad és vedbeszédre hihetőleg csak hétfőn kerül a sor s az ítélet talán csak kedden fog kihirdettetni.

A káplántartás az adóbevallásoknál. A „Magyar Állam“ egy felmerült eset kapcsán a káplántartó plebánosok tájékoztatása végett közli, hogy a király, mint legfőbb kegyúr-nak azon elhatározása alapján, mely a kongrua-bizottság munkálatait irányította, a plebánosok fel vannak jogosítva káplántartás címén 500 koronát felszámítani. A mennyiben pedig az adóhivatalok és a pénzügyi igazgatók az 500 korona felszámítását megtagadnak, a káplántartó lelkészek panaszuikkal a pénzügyminiszterhez, vagy a kultuszminiszterhez fordulhatnak.

Trencsénvárm. közgyűlése. Ferényi teplai körjegyző ügyében — a ki az illava-puchói választási kampány alatt anyai gyalazattal illetve a kath. hazafias klerust és a törvény világos rendelkezése ellen kortes uton is járván, dec. 18-án a megyei öszi közgyűlésen Recska Zsigmond felhívta a főispán figyelmét, és elégtételt kért — a főispán feleletében megnyugtató választ adott, hogy meg fogja vizsgáltatni a dolgot, ha konkrét esetek állanak rendelkezésre, pártatlanul el fogja intézni az ügyet, a törvény egész szigorúságával sújtva az illető körjegyzőt. — Erre dr. Stern zsolnai ügyvéd szólalt fel s kérte a főispánt, hogy Ferényi ügyet a napirendről vegye le, mivel — ugymond — ez nem tartozik a közgyűlés elé. A főispán megleckéztette az új honpolgárt és Recska megyebizottsági taghoz szóló kijelentését föntartotta. Az alispán is jelentéséből kifolyólag ugyanezt a választ adta. Ferényi Illaván mondott beszédéről a jegyzőkönyv e napokban beküldetik a főispán úrhoz. Egész megye érdeklődéssel várja a következményeket, sokan még a szabadelvűek között is kíváncsiak, vajjon a főispán lesz-e szavának az embere?

A nemzeti vagyon. Mérey Lajos, a magyar agráriusok egyik leglelkesebb bajnoka az Országos Magyar Gazdasági Egyesület lakomáján nagy feltűnést keltő, káprázatosan szép tőszóban a nemzeti vagyonról a következő megszívlelendő szavakat mondotta: „Ha visszatekintek a multa, azt látom, hogy az alkotmányos élet megújodásának mámorában egészen lényegtelen és mellékes kérdéssé törpült és felejtődött a nemzeti vagyon; a politikai élet zajában egészen elhanyagoltattak az országnak anyagi erőforrásai. Látom azt, hogy egyes jeiszavak, például a fuzió, vagy az egyház-politika, milyen langra lobbantották az ország egész közvéleményét, milyen szivós viaskodásra kesztették a nemzet legjobbait, ellenben a hanyatló mezőgazdaságot s a pusztuló ipar sűrű és komoly javeszekelési, a pusztában kiáltó szavaként nyomtalanul hangzottak el. S míg a nemzet régi dicsőségének, régi fényének és hatalmának újraebredésével ámitotta önmagát, ez alatt a szöveségesek, a szomszédok, a szerződő társak, az üzleti ridegseg mohó szipolyaival tőnkre sorvasztották az ország vagyoni veredényeit.“ — Harmincöt esztendő gazdasági politikáját jellemezik e szavak, találoan és eszmedűsán. A nemzeti vagyon érdekeinek elhanyagolása az uralkodó kormány-rendszert terheli. Most végre kezdenek a liberális kormányférfiak is mozogni, de sajnos, mindenben csak felmunkát végeznek. Példa rá a kivándorlás-és bevándorlásra szóló törvények. A kormány elcsajátította az ellenzék eszméjét, de azt a lehető leghelytelenebbul valósítja meg.

Diszpolgári oklevel. Dr. Szale Lajos szeniczi főbíró vezetése alatt Sasvár község nevében Skarda József prépost plebános, Felber Vilmos urad. bérő, Ormay Iván jegyző, továbbá Sasvár község bírāja és meg négy képviselőtestületi tag tolyó hó 18-án tisztelegtek dr. Kramolin Viktor főispánnál s atnyujtottak neki a diszpolgári oklevelet. A főispán meleg szavakban válaszolt, megköszönte a sasváriaknak a megtiszteltetést, kiemelve azt, hogy a királynak Sasváron való tartózkodása alkalmával egy ő felsege kabinet irodájából valamint a főhadvezetés részéről aratott elismerésben Sasvár község hazafias közönseget illeti az oroszlanrész. — Ezt megelőzőleg a küldöttseg Markhot Gyula alispánul tisztelegtt atnyujtva neki a diszpolgári oklevelet. — Markhot Gyula alispán is megköszönte a küldöttsegnek a kitüntetést és biztosította arról, hogy nemcsak mint alispán, hanem mint Sasvár község polgára is a község érdekeit öle felhető módon előmozdítani fogja.

A király ajándéka a papának. Bécsben Marschall szobrász műtermében most

állították ki azt a műremeket, melyet ő Felsége a pápának pápasága 25 éves jubileumára ajándékol szánt. A király ajándékának értékét emeli az, hogy alapeszméjét maga ő Felsége adta meg. A szoboresoportozat Jézust ábrázolja, amint a megmentett báránnyal karji közt, a nyajtól követve halad. Az egész szobormű aranyból van s fekete márványlapon nyugszik, melyre elől a király és a pápa címere van egymás mellett. Ezek alatt van a latin nyelven fogalmazott ajánlás, melyet dr. Hartel kultuszminiszter fogalmazott s mely magyarul a következőképp hangzik: „XII. Leo pápának, a hívők legjobb pásztorának, ki Isten kiváló kegyelméből immár öt lustrumon keresztül boldogan uralkodik az egyház felett s annak kincseit a legjobban megőrizte, küldi a jó pásztor ezen képét Első Ferenc József, Ausztria császára, Magyarország apostoli királya kegyelettel. Ugyanott van kiállítva Bécs város közönségének ajándéka, mely a Marschall-fele ismeretes pápa érdemének nagyobbított aranyból készült alakja.

A Nyitrai Gazdasági Egyesület figyelmezteti a szőlőtermelő gazdaközönseget, hogy a szőlőoltványokkal kereskedő egyének közül egyesek fás oltványokat kínálnak eladásra, s hoznak forgalomba, azzal az ajánlással, hogy azok iskolázás nélkül állandó helyükre ültethetők. Hogy mennyire csapódik be ezekkel a szőlőgazda, szabad legyen ezek közül két példát felhoznunk: 1. Gaál Dénes bété-i (Somogy megye) birtokos nagy-berki szőlőjében az 1900. évben kiültetett 1000 darab ily oltványból az 1901. szeptember havában csak 7—800 darab volt meg, de ennek is fele hibás forradású! 2. Goró Ede marosillyei (Hunyadm.) birtokosnál az 1900. évben kiültetett 1500 darabból 1901. november havában csak 3 darab jó forradású oltvány volt, mert a többit — mint hasznavehetetlenül — kidobták és a területet más oltványokkal újra ültették. — Ezen adatokat a földművelési miniszterium által meg-ejtett vizsgálat eredményei után közölte a gazdasági egyesülettel.

Egy felháborító eset. Privigyéről írják a következőket: Még 1897. év folyamán megjelent egy kereskedelmi vigéc Lazán, Nedozer és Necpál községekben a bírónál, kérve őt, hogy hirdesse ki a községben, miszerint ő a gazdáknak 4% os kamatra törlesztéses kölcsönt szerez. Lazán községben Czachoran György, Duben József, Duben József ifj., Krcián Alajos, Pis János, Vázson József, Nedozer községben: Makai János, Zuamenal György, Benyórik János, Necpál községben: Vanyó Máté, Makai János, Gregor György, Vanyó Marton, Maszarik József gazdák jelentkeztek. A vigéc aláíratott kötvényt, átvette tőlük az adókönyvecskét azzal, hogy ő 3 hét alatt ki fogja fizetni mindegyiknek a kívánt összeget. Nem 3 hét alatt, hanem 1 év leforgása után visszaküldte az adókönyvecskéket és mindegyik meg volt terhelve 4 korona költséggel. A felek nem váltottak ki a könyvecskéket, mert 6 fillérért kapuak a jegyzőnél. Pénzt persze nem kaptak. Most öt év után kap mindegyik a pozsonyi beke-bíróhoz egy idezést egyenkint 16—28 koronáig terjedő költség megfizetésére szólított fel. Meg-jegyzendő, hogy nem egy napra, hanem mind-egetiket külön napra. November hó 20-tól egész december hó 12-ig voltak felosztva a napok. Azért írjuk le a dolgot csak most, mert vártuk az utolsó felmentést is. A szegény parasztok tanakodtak, mi tevék legyenek? Végre megállapodtak abban, hogy elmennek Privigyere Bresztyenszky Kálmánhoz, az ad nekik őszinte tanácsot. És jól jártak. Mert Bresztyenszky úr nem csak tanácsot adott nekik, hanem meg is csinálta nekik a munkát. Irt a gazdák nevében a pozsonyi polgár-mesternék s kérte őt, hogy vizsgálja meg azt az ügyet, melyben a fenti gazdákat minden ok nélkül, valami Hackenburger Ernő idezi Pozsonyba. A polgármester sürgönyileg értesítette a feleket, hogy a tárgyalásra nem kell megjelenni. Később rendes végzéssel lettek értesítve a felek, hogy minden további teherrel fel vannak mentve. Köszö-netet és elismerést érdemel a pozsonyi polgár-mester úr igazságos intézkedéseért és Bresztyenszky Kálmán elsősorban. De mi lett volna, ha a szegény gazdák nem hallgattak volna őszinte tanácsadókra. Költség megtakarítás vegett nem mentek volna el Pozsonyba, szépen elnakacsolták volna őket. Ezzel nem azt akartuk mondani, hogy Magyarországon csak ez az egy eset történt, mert ez nálunk napirenden van. Tehát a polgári

perrendtartás 34 § át feltétlenül úgy mint van el kell fogadni és az életben a legszigorubban végrehajtani is. Csak akkor lesz üdvös a miniszter és a bizottság működése. N. i.

Szerencse a szerencsétlenségben. Motisán Gábor madarász lakos cseplőgép fűtő szeptember havában szerencsétlenül járt, amennyiben a cseplőgép bal karját elszakította, s ennek következtében 3 nap mulva meghalt, feleségét és kiskorú gyermekeit nagy nyomorban hagyva. A nyomor azonban hamar meg lett szüntetve, miután Motisán Gábort, mint cselédet a gazdája biztosította a munkáspénztárnál, s azonkívül mint gépfűtő is biztosítva volt; eme kétszeres biztosítás alapján özvegye a munkáspénztártól 800 korona haláleseti segélyt kapott, a melyet az igazgatósági titkár folyó hó 7-én személyesen kézbesített a szegény özvegy asszonynak. Begyes Mihály nyibélteki lakos gazdasági cselédet pedig egy megurult fagerenda nyomta agyon, s ennek a szerencsétlen cselédnek az özvegye is megkapta a pénztártól a 400 korona haláleseti segélyt. A munkáspénztárnak tehát bő alkalma van nemes kivatásának gyakorlására.

A nyitrai hírlapirodalom köréből. A nyitrai szabadelvűeknek most már három lapjuk is van, de legközelebb krízis fog ott beállani. A „Nyitrai Gazdasági Közlöny“-t elveszik dr. Bangha Sándortól és a lap azonkívül alakot is fog cserélni. Olyan kiadásban fog megjelenni, mint a „Ny. Szemle“. Az „Ellenőr“, mint halljuk megszűnik, s valószínűleg ez lesz sorsa a most megjelent „Felvidéki Hírlap“-nak is, melynek két szerkesztőjét az „Ellenőr“ elcsapta. Azon számítás, hogy az elcsapottak lesznek a liberális hívtábor szerkesztői, tehát dugába dült. Lám a mi lapunkra szórt példátlan gorombaságokat még a liberális táborban sem honorálják.

Vértes-fele sósorszesz minden házban szükséges.

CSARNOK.

Adatok a nyitra-városi plebániák történetéhez.

Irtá: Vagner József.

(Folytatás.)

1778-ik évben, Haskó távozása után Patri-cius atya sz. ferencrendi áldozár működött, mint nyitrai segédlelkész. (Kereszteltek anyakönyve.)

15. 1784. **Suraba Ferenc.** Született 1753-ban, pappá szenteltetett 1778-ban. Mikor lett nyitra-városi káplán, bizonytalan, de Bartakovics József plebános lemondása után, az új plebános Kamán-hazy Laszlo beigtatásáig, mint plebános helyettes működött. 1787-ik évben az ujonnan alapított gerencséri plebániára küldetett; hol előbb mint helyi káplán, azután pedig mint rendes plebános munkálkodott. 1808-ik évben a pesti központi papnevelő intézetbe lelki igazgatóvá nevezetett, 1832-ben ezen hivataláról leköszönvén, mint nyug-dijas áldozár Pesten 1838. április 1-én fejezte be életét. (Successio Par.)

16. 1789. **Palkovics János.** előbb nyitrai, 1781-ben pedig mocsónoki segédlelkész, még ugyan-azon évben kapta meg a pogrányi plebánia-javadalmat és ott buzgón munkálkodván, 68 éves korában, 1829-ik évi július 18-án halt meg; szép műveltségű férfiú volt, kinek válogatott könyv-gyűjteményét, több jeles francia művel együtt a pogrányi plebánia örökölte. (Successio Par. — Necrologium.)

17. 1791. **Valentovics Simon,** született 1762-ik évben, a papirendet felvette 1788-ban. Nyitrán csak néhány hónapig munkálkodott és még ugyan-azon év végén zseri plebánosá nevezetett ki. Meghalt 1835. november 21-én. (Calendarium Dio-ecesanum Cleri Nitr. 1791. — Necrologium.)

18. 1785—1796. **Sorecz Imre,** a plebánosok között.

19. **Szlussny Antal** született 1774-ben, áldozópappá szenteltetett 1798-ban. Mint nyitrai segédlelkész pruzsina plebános lett, honnan már a következő évben átköltözött a berencsi plebániára. Meghalt 1834. december 14-én. (Calendarium Dioec. — Necrologium.)

20. 1800—1806. **Korenchy** másképp **Kolencsik János.** 1800-ik évben, mint végzett harmadik éves hittanuló, pappá szenteltetett és Nyitrára segédlelkészül küldetett, honnan 1806-ik évben, mint kinevezett plebános Nyitra-Ivánkára távo-zott. (Calendarium Dioecesanum.)

21. 1806—1812. **Horváth József,** született 1782-ben, felszenteltetett 1806-ik évben. Pongrácz János plebánosnak kanonokká kinevezetése után — 1807-ben — két évig plebános-helyettes volt. 1812-ik évben koloni plebánosá nevezetett ki és ott halt meg 1823. október 23-án. (Necrologium.)

22. 1812—1818. **Burzák János,** született 1785-ben Nagy-Ohajon Bars megyében, áldozórá lett 1808-ban. Mint segédlelkész Nemsován, Nagy-Chlivényben és végre Nyitrán munkálkodott. — 1818-ik évben a felső-elefánthi plebánia-javadalomba iktatott be, később kovarc-kerületi alesperes lett. Meghalt 1852. évi november 5-én. (Calendarium Dioec. 1812. — Biographiae Cleri Dioec. Nitr.)

23. 1818—1827. **Vittek János.** született Apát-falván Trencsén megyében 1793-ik évben. A böl-celetet Szegeden, a jogot Pozsonyban tanulta. Hivatást érezvén a papi pályára, a nyitrai pap-nevelő intézetbe vétette fel magát, és theologiai tanulmányainak befejezése után 1817-ben áldozó-pappá szenteltetett. Előbb Drietomán, 1818. óta pedig Nyitrán, mint segédlelkész működött, és utóbbi helyen munkaszeretetének jeléül, a keresz-teltek anyakönyvéhez betűrendes névjegyzéket készített. 1827-ben Vurum József püspök a nő-vendékpapság lelkiigazgatójává nevezte ki, miután már 1822. óta ugyanannak magyar nyelvtanára és székese gyházi szónok volt. 1846-ik évben a szkacsáni plebánia javadalmat nyerte, hol utóbb kerületi alesperes is lett. Meghalt 1866-ik évi október 13-án. Fiatalabb korában sok latin, mag-yar és tót alkalmi verset irt, melyek azonban elkallódtak, csak egy tót nyelven irt költeménye jelent meg ily című füzetben: „Worte der Erin-nerung an die Eröffnung der Maedchenschule in Neutra 1835. — 1866-ik évi május hó 9-én kelt végrendeletében az egyházmegyei és papnevelői pénzalapnak 100—100 frtot; a váci siketnemák és budapesti vakok intézetének 50—50 frtot; a pozsonyi irgalmas-rendieknek 50 frtot, az apát-falvi, szkacsáni és hradistyei egyházaknak külön-külön 100 frtot; a szkacsáni és hradistyei tem-plomban elhalálózása évfordulóján végzendő szent misére 400 frtot; az apátfalvi plebános, továbbá a drietomai, nyitrai városi és szkacsáni segédlel-készek által mondandó szentmisékre 100—100, összesen 400 frtot hagyományozott. A szkacsáni plebanosok javára, a plebánia épületen eszköz- lendő kisebb tatarozásokra 500 frtos, az ottani szegények segélyezésére pedig szintén 500 frtos alapítványt tett. Végre hagyatékának ezeken túl fenmaradó összegét, — körülbelül 5500 frtot, — tőkésítettetni rendelte, melynek kamatai évenkint fele részben az apátfalvi, szkacsáni és hradistyei róm. kath. népiskolák szükségleteire, fele részben pedig az apátfalvi szegények segélyezésére fordítandók. (Eredeti végrendelete az egyházmegyei levéltárban. — Biograph. Cl. D. N. — Magyar Sion 1890. 388. l. — Necrologium.)

24. 1827—1835. **Rác Ferenc,** született Lé-ván 1800. évben, áldozópappá szenteltetett 1827., Nyitrán segédlelkézi minőségben hét évnél to-vább munkálkodván, a darázi hívek lelki gon-dozásával bízott meg, hol 1843-ik évi november 7-én fejezte be életét. (Biogr. Cl. D. N.)

25. 1835—1837. **Kondé András,** született Pog-rányban 1807-ik évben. A bölceletet Pesten és Pozsonyban, a hittudományokat pedig Nyitrán végezte. 1831-ben áldozópappá szenteltetvén, a

Értesítés!

Van szerencsém Nyitra város és vidéke t. közönségének becses tudomására hozni, hogy **Nyitra, Városház-tér 5. szám** alatt levő **Zinz J.-féle**

„EXCELSIOR“

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM

vezetését a mai napon átvettem és azt oly színvonalra emeltem, hogy az a legkényesebb igényeknek is megfelel.

Budapest, valamint a külföld nagyobb műtermeiben szerzett tapasztalataim alapján remélem, hogy a n. é. közönség bizalmát minél előbb megnyerem.

Ugy **egyed, csoport, valamint platin (matt) képeket** minden nagyságban, továbbá **kis kép utáni nagyításokat** a legizlésebb kivitelben, nagyon jutányos árak mellett készítek.

Arcképek kívánatra 48 óra alatt készíttetnek.

A műterem állandóan fűtve van.

A n. érdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

H. Jankovits Miklós,

5-6.

fényképész.

Gyermekjáték kiállítás!

Együttal felhívjuk a mélyen tisztelt vevőközönség szíves figyelmét üzletünkben kiállított

női kézimunka és téli divat-cikkekre

melyekkel — a legjutányosabb áron — a legnagyobb igényeket is kitudjuk elégíteni.

Tisztelettel

Szabó Imre és Belák Károly.

A legfinomabb egyiptomi és francia cigaretta-hüvelyek

Tóth Vilmos-utca 31. szám alatti cigaretta-hüvelygyárban kaphatók.

Egyes doboz (100 db) ára 16 fill. 100 db szivarszopka ára 70 fill.

Viszont elárusítók és a katonaság megfelelő jutalékban részesülnek.

Kiváló tisztelettel

Faith Zsigmond.

Van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy a közelgő karácsonyi ünnepekre nagyobb szabású bevásárlásokat tettem, melyek folytán a 39 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő üzletemben a legutolsó divatú és a legfinomabb kivitelű

14 karátos fémjelzett arany- és ezüst- ékszerek és órákból

— valamint a legjobb minőségű —

China-ezüst tárgyakból

egy nagyszabású és dúsválasztékú

39-ik kiállítást

rendeztem,

melynek megtekintésére ezennel tisztelettel meghívni bátorodom.

A lehető legszebbet a legjutányosabb áron felajánlva, kérem, méltóztassék karácsonyi bevásárlásai alkalmával kiállításomat ez idén is nagybecsű látogatásával és megrendeléseivel megtisztelni. Főtörekvésem oda irányul, hogy a belém helyezett bizalmat kiérdemeljem és nagyérdemű vevőimet pontosan és lelkiismeretesen kiszolgáljam.

Továbbá van szerencsém még megjegyezni, hogy műhelyemben órák, arany-, ezüst- és drágakő-ékszerek javítását, átalakítását, aranyozását, ezüstözését, valamint vésést és új tárgyak készítését a legjutányosabb árak mellett a legrövidebb idő alatt eszközölöm és így a legmesszebb menő igényeknek meg tudok felelni.

Nagyrabecsült pártfogását kérve, maradok

Nyitra, 1902. év december havában

mély tisztelettel

FELSENBURG FÜLÖP,

órák és ékszerész.

Süggöny-ozim: Felsenburg Nyitra.

„Védjegy.“

A római, ostendei, londoni és párisi kiállításokon aranyéremmel, díszteresszel és díszoklevéllel kitüntetve.

FERENCZ

pálinka (sósorszesz)

Vértesszőlő-gyógyszerész

féle

használatban a leghatásosabb — Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenekelőtt legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyűrőmódszerre (massage). Kétúton sikerrel használják: *köszvény, csúsz, meghűlések ellen, bémulások, ficamoknál, gyulladás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg gyomor-görcs, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levél-*

hordóknak s általában sokat gyaloglóknak nélkülözhetetlen **Valódi** csak a mellékelt **védjeggyel**. — Egy üveg 30 fillér, 1 és 2 korona. Kapható: *gyógyszertárakban, drogueriákban, fűszerkereskedésekben.* — Nyitra: **Csernyák Rezső és Einczinger J. és társa** araknál, Galgócon: **Rosary J. és Wertheimer Ign.** araknál, Nagy-Szűnyben: **Fogy. Szövetkezetnél**, általában ott hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

Vértesszőlő-gyógyszertárában, Lugoson.

Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Kivánatra választék-küldeménynyel is szolgálok.

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Jó és olcsó órák
3 évi irásban kiállított jótállással
küld magánosok részére

Konrád János
óra, arany és ezüst áruk kivitelei háza
Brüx 221. sz. (Csehország)

Jó nickell-remontoir-óra 3 fnt 75 kr
Valódi ezüst-rem-óra 5 fnt 25 kr
Valódi ezüst-lánc 1 fnt 20 kr
Nickell-ébredő óra 1 fnt 75 kr

Cégem a császári és kir. sással
van kitüntetve, több kiállításon arany
és ezüst érmeikkel lón kitüntetve és
ezekre menő elismerő levelekkel
rendelkezik. (35-63)

Képes árjegyzéket bérmentve küldök ingyen.

Huzás 1903. március 1. Egy sorsjegy ára 1 kor.

Támogassuk a szegény tanulókat!

Vásároljunk TANULÓ SORSJEGYET.

Ó Fensége József Ágost főherceg úr és főmagassága Vaszary Kolos bíbornok hercegprímás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregáció Finevelő-intézete szegény tanulóik javára nagy sorsjátékokat rendez.

A sorsjáték 1901. évi okt. 31-én 85,126. sz. alatt lett a m. kir. pénzügymin. által engedélyezve. Sorsjegyek kaphatók a „Tanuló-Sorsjáték” irodájában Budapest V., Alkotmány-u. 20. Huzás 1903. március hó 1-én.

Huzás 1903. március 1. Egy sorsjegy ára 1 kor.

Főnyeremény 10,000 k. értékben.
Összesen 1135 nyerevény.

Egy sorsjegy ára 1 kor.

Himző-munkákra
kiválóan alkalmas
PFÄFF-varrógépeit
ajánlja
zlávik Konstantin Nyitra,
Plébania-utca 4.

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól, **acél alkatrészekből** állanak az utolsó esavirig.

Erős anyagok feldolgozására, mint **ipari gépek** első helyen állanak. Tartósságuknál fogva hosszú időre szóló jótállást biztosítok. Javításokat elfogadok. Árjegyzék ingyen.

Kiváló tisztelettel
Szlávik Konstantin,
7-10. mechanikus, optikus.

Egyedül valódi angol
Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatáság által megvizsgálva és ajánlva. — Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelmé alatt áll — E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez 1. Utolérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotában, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vett a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégibb hajókat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor s a bélbetegségeket és szaggatást a testben. 5. Széliden mozditja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagy-zerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbőgést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbánc, kiütés, varrak, megfagyott s megégett tagokra, rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében, megszünteti a fejfájást, zúgást, szaggatást, köszvényt, fülfájalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apáca védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem, gyáramból rendelnek eredeti szab. cartonokban. Ausztria s Magyarország minden postaallemására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 K Bosznia és Herzegovina részére 4-60 K. Kevesebb nem küldetik széjjel. Szétküldés előrefizetés v. előleg beküldése mellett.

Miért szenved ön? Holott mindenféle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást, valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Czentifolia-kenőcs

használatánál rendkívül jó hatású a sebek gyógyulásánál, valamint a fájdalmak enyhítésénél utolérhellen. A valódi czentifolium kenőcs alkalmazható a gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mell keményedése, a tej elapadásának, az orbáncnak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak és csontrepedésekkel, vágás, szúrás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl. üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál, mindenféle daguakat, kinövést, képződményt, ráknál, végre pokolyar, körömféreg, a lábnak körömgöyülés, járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés karbunkulus és okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, toro-daganat, meggyült vér, fülzúgás stb. stb. esetében. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postaszállítási díjjal együtt 3 K 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások megakadályozására, melyek a tégelybe be van-e az apáca védjegyet és cégem: **Thierry (Adolf) Limited** gyógytára az „**Örangyalhoz**” Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban felülmúlhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régiebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem art sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredményre járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték és hatáskülső ügynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készletben kellene lenni. Hol olyan nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direktre és címezük:

Thierry (Adolf) Limited „Örangyal-gyógyosztár” Pregrada
(Rohitsch-Sauerbrunn mellett.)

Közp. raktár Budapesten TÖRÖK J. — Zágrábban MITTELBACH S. — Bécsben BRADY L. gyógytárakban.
(37-52)

Párisi világkiállítás 1900. „Grand Prix”
Popoff K. és C.
testvérek
— csász. kir. udvari szállítók —
Moszkvában
világhírű orosz
karavan theája.
Legfinomabb minőség.
Iroda Bécs VII. 2 Breitegasse 9

Vedjegy törvényesen védve. Kisebb mennyiségben is kapható minden jobb theakereskedésben eredeti csomagokban.
2-10

SZUPERFOSZFÁTOT,
Stassfurti kainitot szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kén-savas káli tartalommal,
Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kén-savas káli tartalommal,
Kovasavas kálit (dohánytrágyázásra), továbbá
mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül
Ré zg á l i c o t (98-99%)
elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a
„HUNGÁRIA” mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság
Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.